

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4

School Administration Model for Professional Skills Development of
Secondary School Students in Phichit Province according to Iddhipada 4

ไพรัตน์ กลิ่นทับ¹ วรฤต เกื่อนช้าง² และพระมหาอุดร อุตโตโร³

Pairat Klintub, Worrakrit Thuanchang and Phra Maha Udon Uttaro

Received: June 10, 2024

Revised: August 20, 2024

Accepted: September 16, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร 2) สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4 และ 3) ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นงานวิจัยเชิงผสมวิธี ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 คน ใช้แบบสัมภาษณ์ การจัดสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน โดยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบ จำนวน 15 คน ใช้แบบประเมิน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ประกอบด้วย ด้านการบริหารวิชาการ มีการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการทักษะอาชีพกับรายวิชาอื่น ๆ นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ด้านการบริหารงบประมาณ มีการ

¹ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร, Phichit Secondary Educational Service Area Office

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: pairat140415@gmail.com

จัดสรรงบประมาณ ทรัพยากร สื่อวัสดุ อุปกรณ์ และระดมทรัพยากรจากเครือข่ายมาร่วมจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารงานบุคคล มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ สร้างขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจ ยกย่อง สนับสนุนให้ก้าวหน้า ด้านการบริหารทั่วไป มีการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม สนับสนุนและจัดการศึกษา ใช้ PDCA ขับเคลื่อนงาน มีเป้าหมาย คือ นักเรียนมีทักษะอาชีพและมีรายได้ การสร้างเครือข่ายและการประสานงานช่วยให้การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำเร็จ 2) ผลการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่าด้านบริหารวิชาการ ได้รูปแบบ 12 แนวทาง ด้านบริหารงบประมาณ ได้ 10 แนวทาง ด้านบริหารงานบุคคล ได้ 6 แนวทาง ด้านบริหารทั่วไป ได้ 6 แนวทาง และ 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4 ทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารสถานศึกษา, พัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน, หลักอิทธิบาท 4

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the current status of school administration for developing professional skills of students in secondary schools in Phichit Province; 2) to create a school administration model for developing professional skills of students in secondary schools in Phichit Province based on Iddhipada; and 3) to evaluate the appropriateness of the school administration model for developing professional l skills of students in secondary schools in Phichit Province based on Iddhipada 4. This was a mixed methods research by conducting content analysis and interviews with 18 key informants by an interview form, group discussions with 9 key informants using a group discussion record form, and 15 expert model assessors by an evaluation form. The statistics used were mean and standard deviation. The research results found that 1) the current status of school administration for developing professional skills of students in secondary schools in Phichit Province consisted of the aspect of academic administration, the curriculum has been developed to integrate professional skills with other subjects, allowing

students to gain practical experience; in budget administration aspect, budget, resources, media, equipment and resources were allocated and networks were mobilized to jointly organize teaching and learning; in terms of personnel administration, human resources were developed to have knowledge and develop work for efficiency, create morale, create motivation, praise and support advancement; in the aspect of general administration, networking and participation were built, education was supported and managed, PDCA was used to drive the work, the goal was that students had professional skills and income. Networking and coordination helped school administration to develop professional skills successfully; 2) the results of creating a school administration model to develop professional skills of students in secondary schools in Phichit Province according to Iddhipada 4 found that in academic administration, academic administration had 12 guidelines, budget administration had 10 guidelines, personnel administration had 6 guidelines, and general administration had 6 guidelines; 3) the results of evaluating school administration model to develop professional skills of students in secondary schools in Phichit Province according to Iddhipada 4 in all aspects were at the highest level.

Keywords: School Administration Model, Professional Skills Development of Students, Iddhipada 4

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาที่จะต้องพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลก เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันให้มีความสำคัญในการพัฒนาคน ผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะพื้นฐาน คือ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ทักษะเพื่อการทำงาน คือ ทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร และทักษะเฉพาะอาชีพ คือ ทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น การพัฒนาอาชีพเป็นสิ่งที่สำคัญในวิถีชีวิตและการดำรงชีพในปัจจุบัน เพราะอาชีพเป็นการสร้างรายได้เพื่อเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว ก่อให้เกิดผลผลิตและการบริการ ในศตวรรษที่

21 โลกมีความแตกต่างจากศตวรรษที่ผ่านมา ระบบการศึกษาได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของโลก ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมมือการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีทักษะอาชีพและชีวิต เป็นหนึ่งในทักษะที่มีในแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แนวคิดและหลักการของทักษะนี้เน้นที่ทักษะในการให้บุคคลสามารถวิเคราะห์ตนเอง เลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเอง พินิจพิเคราะห์อาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของบุคคล

จากการศึกษาข้อมูลบัณฑิตที่จบมา พบว่า นักเรียน นักศึกษา บัณฑิต ที่จบจากสถาบันการศึกษา ขาดทักษะทางอาชีพ ไม่สามารถทำงานได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยสถานการณ์ด้านแรงงาน พบว่า ไทยเผชิญปัญหาการขาดแคลนแรงงาน โดยยังมีสัดส่วนแรงงานฝีมือมีน้อย และแรงงานมีคุณลักษณะไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน คุณภาพของแรงงานไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ประกอบการ และแรงงานขาดความสามารถด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะตามสายงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

การบริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องมีรูปแบบที่ดีที่จะทำให้ให้นักเรียนมีทักษะทางอาชีพติดตัวเป็นคุณสมบัติในการจบการศึกษาหรือประกอบอาชีพ เพื่อเตรียมคนให้มีทักษะและศักยภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานให้สามารถก้าวสู่โลกแห่งการศึกษาต่อและมีงานทำอย่างมีคุณภาพ การจัดเสริมทักษะอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถดำเนินการได้โดยร่วมมือกับองค์กรหน่วยงานสถานประกอบการ สังคม ชุมชน หรือสถาบันทางการศึกษาด้านอาชีพร่วมกันพิจารณานำอาชีพมาจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อาชีพอย่างหลากหลาย รวมถึงการให้นักเรียนได้สร้างเสริมประสบการณ์อาชีพและการถอดประสบการณ์อาชีพ ได้ค้นพบความสนใจ และความถนัดของตนเองเห็นเส้นทางชีวิตเพื่อวางแผนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ หรือเรียนควบคู่ ทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ (ระบบทวิศึกษา) และเชื่อมโยงการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาอย่างมีเป้าหมายหรือกรณีที่ไม่ประสงค์จะศึกษาต่อก็สามารถพัฒนาทักษะอาชีพที่ตกผลึกในตัวนักเรียนไปประยุกต์ใช้ในการประกอบสัมมาอาชีพเลี้ยงตนเองได้ต่อไปในอนาคต (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

ผู้วิจัยได้เห็นว่าปัจจุบันโลกแห่งการศึกษาต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้หรือจัดการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นสำคัญ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ก็ต้องปรับปรุงเพื่อให้เข้ากับยุคสมัย โดยเด็กนักเรียนจะมีการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างสรรค์ และท้าทายมองเห็นปัญหาเป็นโจทย์ให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการแก้ไข ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ใน

ศตวรรษที่ 21 และเป็นทักษะในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองต่อไป จึงจำเป็นที่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนในการช่วยกันพัฒนาผู้เรียนในทุกระดับการศึกษาให้เป็นผู้มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตเท่าทันต่อความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของโลก ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาความรู้เกี่ยวกับรูปแบบต่าง ๆ ที่จะสามารถนำมาบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร และเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนงานโครงการ และกำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหา และนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพที่สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิจิตร เลือกแบบเจาะจงกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ นักวิชาการและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิจิตร จำนวน 9 รูป/คน โดยการจัดสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4 จากผู้ให้ข้อมูล คือ

ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ซึ่งมีประสบการณ์บริหารสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี เลือกแบบเจาะจง รวมจำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมิน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ และด้านความเป็นประโยชน์ ค่าความเชื่อมั่น 0.96 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4 ผลการวิจัย พบว่า

1. การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ผู้บริหารมีการพัฒนาหลักสูตรให้ยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทพื้นที่และความต้องการของนักเรียน มีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการกับรายวิชาอื่น ๆ ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากร สื่อวัสดุ อุปกรณ์ และระดมทรัพยากรจากเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนมาร่วมจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพ ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารมีการวางแผนและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนบูรณาการทักษะอาชีพ มีการสร้างขวัญกำลังใจและสร้างแรงจูงใจ ยกย่อง ชมเชย สนับสนุนให้ก้าวหน้าในการทำงาน ด้านการบริหารทั่วไป ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ประสานหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมจัดการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพให้กับนักเรียน ผู้บริหารใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ในการขับเคลื่อนงาน มีเป้าหมายผลผลิต คือ นักเรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพและสามารถมีรายได้ระหว่างเรียน การสร้างเครือข่ายและการประสานงาน จะนำมาซึ่งความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน

2. การสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า

2.1 ด้านบริหารวิชาการ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ได้รูปแบบซึ่งมี 12 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารกำหนดนโยบาย และตั้งเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต(ตามหลักฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา) 2) วิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงาน ทักษะอาชีพของนักเรียนที่ต้องการของสถานประกอบการ (ตามหลักฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา) 3) วิเคราะห์ ความต้องการ ความถนัด การตั้งเป้าหมายชีวิตและอาชีพ

ของนักเรียน (ตามหลักฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา) 4) พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการสอนทักษะอาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและตลาดแรงงาน (ตามหลักวิมังสา) 5) พัฒนาระบบการสอน ใช้อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย เน้นการเรียนรู้แบบ Active Learning (ตามหลักวิริยะ) 6) สร้างแรงจูงใจให้นักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพให้นักเรียนได้รู้จักอาชีพต่าง ๆ (ตามหลักฉันทะ) 7) มุ่งมั่นจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติให้สอดคล้องกับอาชีพที่ต้องการของนักเรียน(ตามหลักวิริยะ) 8) จัดกิจกรรมส่งเสริมการฝึกทักษะอาชีพเพิ่มเติมแก่นักเรียน เช่น จัดตั้งชมรมหรือกลุ่มสนใจเกี่ยวกับอาชีพ จัดโครงการส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ (ตามหลักฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา) 9) ผู้บริหารและครู เอาใจใส่ดูแลนักเรียน ติดตาม ให้คำปรึกษาแนะแนวทางการเลือกอาชีพที่เหมาะสมแก่นักเรียน (ตามหลักจิตตะ) 10) จัดตั้งทีมครูแนะแนวอาชีพ (Career guidance teacher) เป็นการเฉพาะทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะแนวการเลือกเรียน เลือกอาชีพและการหางานแก่นักเรียน (ตามหลักฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา) 11) ปรับปรุงและพัฒนาระบบการวัดผลประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (ตามหลักวิมังสา) 12) ประเมินผลการบูรณาการการสอนทักษะอาชีพ พัฒนา ปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการ (ตามหลักวิมังสา)

2.2 ด้านบริหารงบประมาณ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ได้รูปแบบซึ่งมี 10 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารมุ่งมั่นตั้งใจสร้างแรงจูงใจจัดสรรงบประมาณสำหรับกิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพ (ตามหลักฉันทะ) 2) มุ่งมั่นจัดสรรงบประมาณพัฒนาเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ อินเทอร์เน็ต สื่อ โปรแกรมต่าง ๆ (ตามหลักวิริยะ) 3) เอาใจใส่จัดสรรงบประมาณสำหรับประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญและสถานประกอบการ (ตามหลักจิตตะ) 4) ผู้บริหารรอบคอบ ไตร่ตรอง ในการจัดทรัพยากรเน้นการพัฒนาทักษะอาชีพอย่างคุ้มค่า (ตามหลักวิมังสา) 5) ส่งเสริมการจัดหาทุนการศึกษาสนับสนุนให้นักเรียนที่มีผลการเรียนดีและมุ่งมั่นประกอบอาชีพที่ตนใฝ่ฝัน (ตามหลักวิริยะ) 6) ส่งเสริมการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน (ตามหลักวิริยะ) 7) ส่งเสริมเชิญชวนบุคคลในชุมชน องค์กรเข้าร่วมถ่ายทอดประสบการณ์และเทคนิคการทำงานจริง ให้นักเรียน (ตามหลักวิริยะ) 8) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมระดมทุนให้บุคคล ชุมชน องค์กรภาครัฐ เอกชน ร่วมสนับสนุนทุนการศึกษา (ตามหลักวิริยะ) 9) ส่งเสริมเชิญชวนผู้เชี่ยวชาญ ศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จมาให้ความรู้ทักษะอาชีพแก่นักเรียน (ตามหลักวิริยะ) 10) ส่งเสริมการระดมรับบริจาคอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ จากบริษัท องค์กร สถานประกอบการเพื่อใช้ในการจัดการเรียน การสอนทักษะอาชีพแก่นักเรียน(ตามหลักวิริยะ)

2.3 ด้านบริหารงานบุคคล ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ได้รูปแบบซึ่งมี 6 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารมุ่งมั่นพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ทักษะใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน

ทักษะอาชีพให้แก่นักเรียน (ตามหลักวิธียะ) 2) มุ่งมั่นตั้งใจ สนับสนุนให้ครูบูรณาการสอนทักษะอาชีพร่วมกับรายวิชาอื่น ๆ (ตามหลักฉันทะ) 3) เอาใจใส่ส่งเสริมให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยจัดการเรียนการสอนเสริมทักษะอาชีพ (ตามหลักจิตตะ) 4) สร้างแรงจูงใจให้ครู โดยพัฒนาระบบรางวัล ยกย่อง จัดสวัสดิการ ช่วยเหลือครูจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพ (ตามหลักฉันทะ) 5) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรับผิดชอบในการทำงานทำอาชีพ (ตามหลักฉันทะ วิธียะ จิตตะ วิมังสา) 6) ส่งเสริมการนิเทศ โดยครูมีส่วนร่วม และใช้ Chat GPT, Application Line เข้ามาช่วยในการดำเนินงาน (ตามหลักจิตตะ)

2.4 ด้านบริหารทั่วไป ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ได้รูปแบบซึ่งมี 6 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารมุ่งมั่นสร้างความร่วมมือประสานงานกับสถาบันอาชีวศึกษา ภาคเอกชน สถานประกอบการ ผู้ประกอบการ เพื่อร่วมพัฒนาหลักสูตรทางอาชีพ (ตามหลักวิธียะ) 2) ส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทักษะอาชีพ จัดหาอุปกรณ์ สื่อ สนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน (ตามหลักจิตตะ) 3) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับสถานประกอบการ จัดทำ MOU จัดกิจกรรม “Job Shadowing” ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการทำงานจริง (ตามหลักจิตตะ) 4) เอาใจใส่ประสานงาน หางานให้กับนักเรียนให้มีรายได้เสริมระหว่างเรียน (ตามหลักจิตตะ) 5) มุ่งมั่นตั้งใจสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองเพื่อแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร กิจกรรมและแนวทางการพัฒนาทักษะอาชีพแก่นักเรียน (ตามหลักฉันทะ) 6) ประเมินความพึงพอใจ ความสำเร็จของการบูรณาการสอนทักษะอาชีพและพัฒนา ปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการ (ตามหลักวิมังสา)

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4 ทั้งด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารทั่วไป พบว่า มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลดำเนินงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4 มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ผู้บริหารมีการพัฒนาหลักสูตรให้ยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และความต้องการของนักเรียน บูรณาการกับรายวิชาอื่น ๆ ให้นักเรียนได้

ปฏิบัติจริง ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากร สื่อวัสดุ อุปกรณ์ และระดมทรัพยากรจากเครือข่ายมาร่วมจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพให้กับนักเรียน ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารมีการวางแผนและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการสอนบูรณาการทักษะอาชีพ ยกย่อง สนับสนุนให้ก้าวหน้าในการทำงาน ด้านการบริหารทั่วไป ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่าย ประสานหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมสนับสนุนและร่วมจัดการศึกษาเกี่ยวกับทักษะอาชีพให้กับนักเรียน ผู้บริหารใช้วงจรการบริหารคุณภาพ (PDCA) ในการขับเคลื่อนงาน ผู้บริหารมีเป้าหมายผลผลิตคือ นักเรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพและสามารถมีรายได้ระหว่างเรียนได้ ผู้บริหารมองว่าการสร้างเครือข่ายและการประสานงาน จะนำมาซึ่งความสำเร็จทำให้นักเรียนได้มีทักษะอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการขับเคลื่อนนโยบายการมีทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำ โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมวางแผนร่วมคิดร่วมทำร่วมรับผิดชอบดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน ระดมทรัพยากร เพื่อการพัฒนาการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของสายพันธุ์ บุญทองแก้ว (2563) พบว่า ในการบริหารด้านวิชาการ มีการพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ อาชีพในท้องถิ่น และความเปลี่ยนแปลงของสังคม มีการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงและเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ชุมชน หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะอาชีพในโรงเรียน ด้านบริหารบุคคล มีการพัฒนาบุคลากรให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียน ครูได้รับการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับทักษะอาชีพที่หลากหลาย ด้านงบประมาณ มีการวางแผนร่วมกับชุมชนในการใช้ทรัพยากร สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ หรือสื่อสำหรับการเรียนสอนอาชีพและการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ ด้านการบริหารทั่วไปมีการส่งเสริมให้สถาบันอาชีวศึกษา สถานประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า

2.1 ด้านบริหารวิชาการ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ได้รูปแบบซึ่งมี 12 แนวทาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและตั้งเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต วิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงาน อาชีพที่ต้องการในท้องถิ่น ทักษะที่ต้องการของสถานประกอบการ พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการสอนทักษะอาชีพ เน้นการปฏิบัติ ใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัย เน้นการเรียนรู้แบบ Active Learning สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพให้นักเรียนได้รู้จักอาชีพต่าง ๆ จัดกิจกรรม

ส่งเสริมการฝึกทักษะอาชีพเพิ่มเติมแก่นักเรียน จัดตั้งชมรมหรือกลุ่มสนใจเกี่ยวกับอาชีพ เอาใจใส่ดูแลติดตามให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาแนะแนวทางการเลือกอาชีพที่เหมาะสมแก่นักเรียน ปรับปรุงและพัฒนาระบบการวัดผลประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ประเมินผลการบูรณาการสอนทักษะอาชีพ พัฒนาปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการขับเคลื่อนนโยบายการมีทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำ โดยใช้หลักอริยาบท 4 เพื่อเป็นแนวทางไปสู่ความสำเร็จ บูรณาการหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมวางแผนร่วมคิดร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดธนา ชินทตโต (ชินทนาม) (2560) ได้กล่าวว่า ด้านการประยุกต์ใช้หลักอริยาบท 4 ในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบูรณาการหลักอริยาบท 4 มาใช้ในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษายึดกรอบหลักอริยาบท 4 ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น วางแผนงานวิชาการ จัดให้มีการนิเทศ กำกับติดตาม การวัดผลและประเมินผล การแนะแนวตลอดจน การประเมินผลการใช้หลักสูตรพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมกิจกรรมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของสายเพ็ญ บุญทองแก้ว (2563) พบว่า แนวทางการบริหารด้านวิชาการ มีการพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ อาชีพในท้องถิ่น และความเปลี่ยนแปลงของสังคมมีการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงและเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ชุมชน หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะอาชีพในโรงเรียน

2.2 ด้านบริหารงบประมาณ ตามหลักอริยาบท 4 พบว่า ได้รูปแบบซึ่งมี 10 แนวทาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมุ่งมั่นตั้งใจสร้างแรงจูงใจ โดยจัดสรรงบประมาณสำหรับกิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพ จัดอบรม ประกวดผลงาน พาไปสถานประกอบการ พัฒนาเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ อินเทอร์เน็ต จัดหาอุปกรณ์ สื่อการสอน โปรแกรมต่าง ๆ ที่ทันสมัย จัดสรรงบประมาณสำหรับประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญและสถานประกอบการ จัดทรัพยากรเน้นการพัฒนาทักษะอาชีพที่เป็นที่ต้องการอย่างคุ้มค่า จัดหาทุนการศึกษาสนับสนุน จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ รณรงค์เชิญชวนบุคคล องค์กรเข้าร่วมถ่ายทอดประสบการณ์และเทคนิคการทำงาน ฝึกฝน และพัฒนาทักษะอาชีพ จัดกิจกรรมระดมทุน เปิดโอกาสให้บุคคล ชุมชน องค์กรภาครัฐ เอกชน ร่วมสนับสนุนทุนการศึกษา ละครับบริจาคอุปกรณ์การเรียนรู้ เครื่องมือ เครื่องใช้ จากบริษัท องค์กร สถานประกอบการเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพแก่นักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาวิฑูรณ วิวตพัฒน์เมธี (จันทร์เต็ม) (2561) พบว่า แนวทางในการพัฒนา

ส่งเสริมการบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาตามหลักวิธียะ ควรมีความเพียรพยายามในการจัดสรรทางงบประมาณเพื่อให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการภาระ และตามหลักวิมังสา ควรมีการคิดวิเคราะห์กำหนดนโยบายและแผนงานในการบริหารจัดการภาระงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.3 ด้านบริหารงานบุคคล ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ได้รูปแบบซึ่งมี 6 แนวทาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมุ่งมั่นพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ทักษะใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพให้นักเรียน สนับสนุนให้ครูบูรณาการสอนทักษะอาชีพพร้อมกับรายวิชาอื่น ๆ ส่งเสริมให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Zoom, Google Site, Google Classroom, VR/AR, Application Line, Chat GPT, AI ในการจัดการเรียนการสอนเสริมทักษะอาชีพ สร้างแรงจูงใจให้ครู โดยพัฒนาระบบรางวัล ยกย่องจัดสวัสดิการ ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดี ใฝ่หาความรู้ พัฒนาทักษะ ทำงานอย่างขยันขันแข็ง มุ่งมั่น อดทน และมีความรับผิดชอบในการทำงานทำอาชีพ และผู้บริหารใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อเป็นแนวทางไปสู่ความสำเร็จบูรณาการหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและหลักการใช้โรงเรียนเป็นฐานให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ มีขวัญกำลังใจ มีแรงจูงใจในการทำงานและให้ความร่วมมือในการบริหารและจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระปลัดธนา ชินทตโต (ชินทนาม) (2560) พบว่า แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานบุคคล ควรมีการพิจารณาความสามารถของบุคลากรและมอบหมายงานตามความถนัด ในสาระการเรียนรู้ที่ได้จบการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดกับตัวผู้เรียน และ ควรอาศัยความพอใจ ขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ความรับผิดชอบ พิจารณาใคร่ครวญอย่างละเอียดรอบคอบในการดำเนินงาน สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

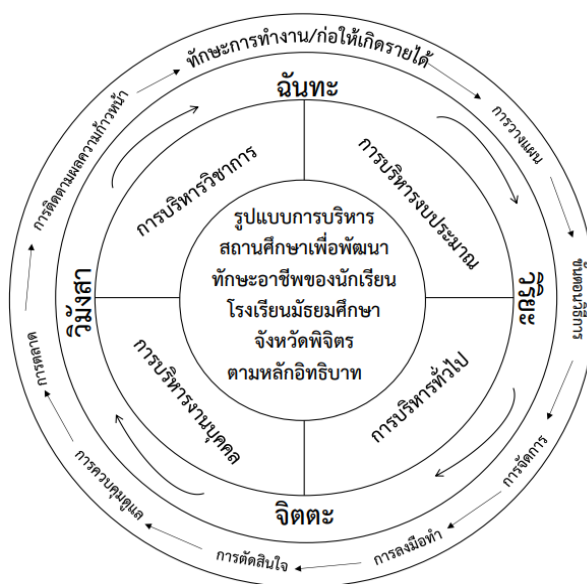
2.4 ด้านบริหารทั่วไป ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ได้รูปแบบซึ่งมี 6 แนวทาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมุ่งมั่นสร้างความร่วมมือประสานงานกับสถาบันอาชีวศึกษา ภาคเอกชน สถานประกอบการ ผู้ประกอบการ เพื่อร่วมพัฒนาหลักสูตร ร่วมเป็นสถานที่ฝึกงานและจัดฝึกงานให้นักเรียน สร้างแรงบันดาลใจทางอาชีพ สร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทักษะอาชีพ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับสถานประกอบการ ประเมินความพึงพอใจ ความสำเร็จของการบูรณาการสอนทักษะอาชีพแก่นักเรียน และพัฒนา ปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อเป็นแนวทางไปสู่ความสำเร็จบูรณาการหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงเน้นและให้ความสำคัญกับการประสานงานและการให้ ความร่วมมือต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนงานจัดการศึกษา

สอดคล้องกับผลการวิจัยของยุพิน ขุนทอง (2560) พบว่า ครอบครัวและชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม พร้อมส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้เรียนมีคุณภาพ ปฏิบัติตนตามประเพณีวัฒนธรรมอันดีงาม เป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมไทยและพลโลก

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ตามหลักอิทธิบาท 4 ในด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ทุกด้านมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ และมีประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการสร้างรูปแบบด้วยการประชุมสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านล้วนมีความรู้ความสามารถและกลุ่มลึกในเนื้อหาที่สร้างเป็นรูปแบบขึ้นมาทำให้สอดคล้องกับบริบทของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินรูปแบบเห็นชอบมากที่สุดทุกด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล แจ่มกิจ (2560) พบว่า มีความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอนำเสนอองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิจิตร บูรณาการกับหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วยแนวคิด และหลักธรรม ดังนี้

1. แนวคิดการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร บูรณาการกับหลักอิทธิบาทในการบริหาร ประกอบด้วย 4 งานหลัก ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

2. หลักพุทธธรรมที่นำมาบูรณาการรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ได้แก่ หลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 1) ฉันทะ ความพอใจหรือรักในงานที่ทำอยู่ 2) วิริยะ ความเพียรหรือมีความขยัน หมั่นเพียรในสิ่งที่ทำอยู่ 3) จิตตะ ความใส่ใจหรือการรับรู้ในงานที่ตนเองทำอยู่ 4) วิมังสา การไตร่ตรองใช้ปัญญาทบทวน ตรวจสอบ พิจารณางานที่ทำอยู่ว่ามีข้อผิดพลาด บกพร่องหรือไม่ หากมีก็ปรับปรุงและแก้ไข

3. ทักษะอาชีพ ประกอบด้วย ทักษะการทำงาน และก่อให้เกิดรายได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรให้ความสำคัญการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน โดยกำหนดเป็นนโยบาย สนับสนุนงบประมาณ และการให้ความรู้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ไปขับเคลื่อนกับสถานศึกษาในสังกัดเพื่อกำหนดเน้นการบริหารและการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีทักษะอาชีพต่อไป
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรเสริมสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน การพัฒนาหลักสูตร กิจกรรม การนิเทศ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษา เพื่อประยุกต์ใช้ในบริบทที่หลากหลาย จัดทำเอกสารคู่มือ พัฒนาสื่อที่เหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต่าง ๆ ควรสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อการแลกเปลี่ยนสนับสนุนความรู้ วัสดุ สื่อ อุปกรณ์
2. สถานศึกษาต่าง ๆ อาจเลือกใช้รูปแบบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของตนเอง

3. สถานศึกษาควรมีระบบการกำกับติดตาม ประเมินผลการพัฒนาทักษะอาชีพ ของนักเรียนอย่างเป็นระบบและมีแผนการกำกับติดตาม เครื่องมือรูปแบบการติดตามที่ทันสมัย และ นำผลมาพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- นฤมล แจ่มกิจ. (2560). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม ราชูปถัมภ์.
- พระปลัดธนา ชินทนต์ (ชินทนาม). (2560). การประยุกต์ใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาวิวัฒน์ วิฑูฒนเมธี (จันทร์เต็ม). (2561). การบริหารตามหลักอริยบท 4 ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ยุพิน ขุนทอง. (2560). การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักอริยบท 4 ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. (วิทยานิพนธ์พุทธ ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สายเพ็ญ บุญทองแก้ว. (2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). การศึกษาแนวโน้มความต้องการกำลังคนโดยยึดพื้นที่ เป็นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561).
แนวทางการเสริมทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ. เข้าถึงได้จาก <https://cmi4.go.th/group/supervision/wp-content/uploads/2019/07/11-แนวทางการเสริมทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ-2561.pdf>

